పైరుగాలి

నేను కవిని, కళా కారుణ్ణి.

కవులకీ కళా కారులకీ మంచి టేస్టులుంటాయి నాకూ వున్నాయి.

మల్లె పువ్వులు కనబడ్డా, మంచి కవిత్వం దొరికినా నేను వదల్లేను.

అలాగే ఆ వేళా వదల్లేక పోయాను.

ఎదురింట్లో - ఆయింటి వెలుగల్లేవున్న చెట్టు నిండుగా, వెండి పూలల్లే పూసి, ఆ చుట్టు పక్కలంతా కమ్మటి వాసనల తుఫానులు రేవుతున్న మల్లెపూలు చూచి- చూళ్ళేక పోయాను. చూసి వదల్లేక పోయాను

నా క్కాసిని మల్లెపూలు కావాలన్నాను.

నవ్వమన్నా నవ్వటం చాతకాని మా జానకి - మా మేనమామ కూతురు - పకపకా నవ్వింది.

"నీకు పువ్వులెందుకు బావా, తల్లో పెట్టుకుంటావా?"-

అని మళ్ళీ నవ్వింది. మేనత్త కొడుకు కదా అని సరస మాడింది.

మా జానకిని చూస్తే మగాడెవడికీ సరసమాడ బుద్ధి కాదు.

అందుకే నేను మరేమీ అనకుండా - "కాదు లే. నాక్కావాలి, కాసిని తెచ్చిపెట్టు" - అన్నాను.

జానక్కి నా మీద ప్రేమవుంది. కాబోయే మొగు ణ్ణని కాస్త గౌరవంకూడా వుంది అంచేత నామాట కాదన్లేదు.

ఒక్క పరుగున ఎదురింట్లోకి వెళ్ళి "సావిత్రీ! పువ్వులు కోసుకుంటున్నానే" అని గుమ్మంలోంచి ఓ కేక వేసి, వెళ్ళి చెట్టుమీద పడింది

నేను మా మేనమామ గారింటి గుమ్మంలో నిలబడి చూస్తున్నాను.

జానకి పువ్వులు కోసి వొళ్ళో పోసుకుంటోంది

ఎదురింటి దొడ్లోనే కాదు, ఇంటిలోపలకూడ, నిండుగా పూచిన వో మల్లెతీగ వుందని నా కప్పుడే తెలిసింది.

మల్లెతీగ తెల్లగా, తెల్లటి వెలుగల్లే నడిచొచ్చి, మల్లెపూలు కోస్తున్న జానకి పక్కన చేరింది.

జానకి నాగురించి చెప్పింది కాబోలు. తలతిప్పి, కళ్ళు చారెడేసి వెలుగులు విరజిమ్మగా నావంక చూసింది.

నేను సౌందర్య ప్రియుణ్ణి.

మంచి అందం కనబడితే మరి మాట్లాడలేను.

అప్పుడుకూడా - కనువిందైన ఆ అందాన్ని కన్నార్పకుండా చూశాను.

ఆ అమ్మాయి- పేరు సావిత్రి- జానకితో మాట్లాడుతూ మధ్య మధ్యలో తల తిప్పి తిప్పనట్టుగా తిప్పి నావేపు చూస్తోంది.

తను కూడా పువ్వులు కోసి జానకి వొళ్ళో పోస్తోంది.

అడక్కుండా పూచిన మల్లె చెట్టుకి మల్లే అప్పుడప్పుడూ అందంగా నవ్వుతోంది.

నేను పెద్ద మనిషిని

నాకు మంచీ మర్యాదా తెలుసు

అలాగే నిలబడి అదేపనిగా ఒక పరాయి ఆడపిల్ల వంక చూడ్డం మర్యాద కాదని, లోపలి కెళ్ళిపోయాను.

ఆ ముందు రోజునే ఆ వూరొచ్చాను.

బి. ఎ. పరీక్ష వ్రాసి, సరదాగా పదిరోజులు గడుపుదామని మా మేనమామగారింటికొచ్చాను.

నా కొక్కడే మేనమామ. ఆయనకి జానకి ఒక్కతే కూతురు.

జానకి ముందు యిద్దరు మగపిల్లలు పుట్టి చచ్చిపోయారు.

జానకి తర్వాత ఎవరూ పుట్టలేదు.

జానకి పుట్టక ముందే, మా యిద్దరికీ పెళ్ళి ఖాయం చేశేసారు మావాళ్ళు.

'ఈ సారి నీకు ఆడపిల్ల పుడుతుందిరా అన్నయ్యా!'- అందిట మా అమ్మ- మా అత్త జానకిని కడుపుతూండగా.

"నీ నోటివాక్యాన అలాగే పుట్టి, బతికి బట్టగడితే, నీ కొడుక్కి కాళ్ళు కడిగి కన్యాదానం చేస్తానమ్మా!"— అన్నాడట మా మామయ్య.

మా అమ్మ అన్నట్టుగానే ఆడపిల్ల పుట్టింది.

అంతే అప్పట్నించీ నేనూ జానకీ భార్యాభర్తల కిందే లెక్క.

కూతురెత్తు బంగారం కట్నమివ్వగలిగినంత ఆస్తి వుంది మా మామయ్యకి.

బంగారం ఎవరికీ చేదుకాదు. నాకూ అంతే. మా వాళ్ళకీ అంతే.

నాకు సరిపడే అందగత్తె కాకపోయినా, జానకి హైస్కూలు చదువు దాటి చదవకపోయినా జానకి భార్య కావడం మా అందరికీ యిష్టమే.

ఇప్పటిదాకా నా చదువు కాలేదని పెళ్ళి ఆగింది ఇంక ఆగదు. ఈయేడో, కాకపోతో వచ్చేయేడో, అయిపోతుంది.

నా కింకా చదవాలని వుందిగాని, మా మామయ్యా వొద్దన్నాడు.

"చదివింది చాల్లే, నువ్వేం వుద్యోగాలు చెయ్యాలా, వూళ్ళేలాలా? ఇప్పుడు నీకేం తక్కువ?"- అన్నాడు

నేను పెద్దలంటే గౌరవం గలవాణ్ణి.

అందుకే మా మామయ్యమాట కెదురు చెప్పలేదు.

o o o

నేను మాటకారిని.

మాట్లాడ్డ మెలాగో, ఆడపిల్లల్తో మాట్లాడ్డ మెలాగో నాకు బాగా తెలుసు.

సావిత్రి జానకి కోసమని మా మామయ్యా గారింటికొచ్చినప్పుడల్లా నేనే కల్పించుకొని ఏదో వొకటి మాట్లాడ్డం ప్రారంభించాను

ఆ తర్వాత సావిత్రే నాతో మాట్లాడ్డం ప్రారంభించింది.

ఒకనాడు మాటల మధ్యలో- "నాకు మల్లెపూలంటే చాలా ఇష్ట" మన్నాను.

"అవునట. జానకి చెప్పింది"- అని నవ్వింది సావిత్రి, నవ్వి-

"పువ్వులు మీ రేం చేసుకుంటారు? తల్లో పెట్టుకుంటారా?"- అని సరసమాడింది.

నేను రసికుణ్ని.

నాకు సరసాలాడ్డం చాతవును!

అందుకే సావిత్రితో నేనూ చిన్న చిన్న సరసాలాడ్డం ప్రారంభించాను.

రోజూ సాయంత్రపూట వొడినిండా మల్లెపూలు కోసుకొచ్చి నా దోసిట్లో యిన్నిపోసి మిగతావి జానకి కివ్వడం ప్రారంభించింది సావిత్రి.

నేను కవినే కాదు- కథకుణ్ని కూడా-

నాకు కథల్రాయడమే కాదు- కథలు చెప్పడమూ చాతనవును.

జానకినీ సావిత్రినీ కూర్చోబెట్టి అందమైన కథలు, కవిత్వంలాంటి కథలు చాలా చెప్పాను.

సావిత్రి వచ్చినప్పుడొక్కొక్కసారి జానకి లోపల ఏదో పనిలో వుండేది. అలాంటప్పుడు సావిత్రి సరాసరి నా దగ్గరకే వచ్చి కూర్చునేది.

అలాంటి సందర్భాల్లో సావిత్రికి- ప్రత్యేకంగానూ యింకా అందంగానూ యింకా తియ్యగానూ చాలా కథలు చెప్పాను.

నా గురించీ, నా చదువు గురించీ, నా బహుముఖ ప్రతిభ గురించీ కాలేజీలో నాకున్న పలుకుబడి గురించీ, కాలేజీ అమ్మాయిలకి నా మీదున్న 'పిచ్చి' గురించీ, భారత

ప్రధాని గురించీ, అమెరికా ప్రెసిడెంట్ గురించీ, సినిమాలు తియ్యడం గురించి, అనర్గళంగా నేను మాట్లాడుతుంటే- బ్రతకనేర్చిన బంగారవు బొమ్మల్లే నా ముందు కూర్చుని, నవ్వటం తెలిసిన పువ్వల్లే నవ్వుతూ- ఆ నవ్వు పగడాల వన్నెటి పెదాలమీద, కలవరేకుల కళ్ళలోనూ వెలుగుతుండగా అతి శ్రద్ధతో వినేది సావిత్రి.

నేను సత్యహరిశ్చంద్రుణ్ని.

సావిత్రి గురించి చాలా నిజాలు సావిత్రికే చెప్పాను.

నీ అంత అందమైనవాళ్ళు వెయ్యికొకరుకూడా వుండరన్నాను.

నిన్ను పెళ్ళాడేవాడు ప్రపంచమందరిలోకి అదృష్టవంతుడన్నాను.

నువ్వు ప్రపంచానికే రాణి కాదగ్గదాని వన్నాను.

నువ్వు 'కన్నెత్తి తేసాలు కనకాభిసేకాలు'-అనికూడా అన్నాను.

నేను అభ్యుదయ భావాలు గలవాణ్ని.

అందుకే సావిత్రి దగ్గర - సమాజంలోనూ, దేశంలోనూ జరగాల్సిన సంస్కరణల గురించీ, సాధించాల్సిన అభ్యుదయం గురించి చాలా ఉపన్యాసాలుకూడా యిచ్చాను.

స్త్రీకి పురుషుల్తో సమానమైన స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలుండాలన్నాను.

వరకట్నాలు అంతరించాలన్నాను.

ఇలాంటి విషయాల్లో నాది చాలా విశాల హృదయ మన్నాను.

నేను అందగాణ్ని.

అందంగా వుండటమే కాకుండా, వున్నదాని కంటే ఎక్కువ అందంగా కనబడ్డం కూడా నాకు చాతనవును.

సావిత్రికి ఏయే సమయాల్లో తీరికుంటుందో, ఏయే సమయాల్లో వస్తుందో నాకు తెలుసు

సావిత్రి వచ్చే సమయానికి మల్లెపువ్వులా ముస్తాబై కూర్చునేవాణ్ని.

○ ○ ○

నేను సౌందర్య ప్రియుణ్నని యిందాకే చెప్పాను.

ప్రకృతి సౌందర్యమంటే నాకు మరి యిష్టం.

మా మామయ్యగారి వూళ్ళో - ఎక్కడ చూసినా పచ్చటి చేలూ, చెట్లూ, తోటలూనూ

అక్కడున్నన్నాళ్ళూ, రోజూ సాయంత్రప్పూట చన్నీళ్ళ స్నానంచేసి, చల్లగాలి కడ్డుతగలని పల్చటి బట్టలేసు కుని, వూరిబయట పొలాల్లోకి షికారెళ్ళటం అలవాటు చేసు కున్నాను.

ఆవేళ కూడ అలాగే బయల్దేరి, వూరిబయటి కెళ్ళే సరికి-పొద్దు పడమటికి వాలింది,

పడమటికొండ - నిండా ఎర్రకలువలు పూచిన కొల నల్లే వుంది.

సూర్యుడు ఎర్రగా పెరిగిపోతున్నాడు.

పెరిగినకొద్దీ, తనబరువు తాను మొయ్యలేనివాడిలా కిందికి వాలిపోతున్నాడు

బంగారపుకొండ తగలబడుతున్నట్టుగా వున్న సంజ వెలుగులో - పేరు తెలియని పెద్ద పువ్వులా, ఆకాశం మీంచి గుంపులు గుంపులుగా కిందికి రాలుతున్నాయి కొంగలు.

గాలి పైరుగాలిగా మారింది

ఈ అందాలన్నింటికీ పరవశించిపోయి మెల్లగా నడుస్తున్న నేను,

అల్లంత దూరాన అనుకోకుండా కనిపించిన మరో గొప్ప అందాన్ని చూసి చటుక్కున ఆగిపోయాను.

నా ముందు వో పాతిక గజాల దూరాన-చేను గట్టు మీదున్న చిన్న మామిడిచెట్టు ముందు - మునిగాళ్ళమీద నిలబడి, చెట్టు వంగలో వో చెయ్యేసి - కొద్దిగా ఎగిరి, కుడి చేత్తో చెట్టుకొమ్మనున్న కాయందుకోడానికి ప్రయత్నిస్తోంది సావిత్రి.

ఆమె వెనకాల నిలబడ్డ నాకు - కాయందుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్న ఆమెలో కనిపించిన అపురూపమైన అందాలు - నన్ను కాస్సేపు నిలబెట్టేసి, ఆ వెంటనే ముందుకు నడిపించాయి.

నేను చెట్టుదగ్గరి కెళ్లేలోగా మరో రెండుసార్లు ఎగిరి, కాయందుకుని కోసేసింది నా అడుగుల చప్పుడు విని వెనక్కి తిరిగి చూసింది. నన్ను చూసి నవ్వింది.

"ఏమిటిలా వచ్చా" వన్నాను.

"వూరికే"-అంది, మామిడికాయ ముని పంటితో కొరుకుతూ.

అక్కడికి కాస్త దూరానవున్న దిబ్బమీదికెళ్ళి యిద్దరమూ కూర్చున్నాం.

నేను మళ్ళీ అడిగితే - "వూరికే, మీరొచ్చినట్లే షికారుకొచ్చా"నంది సిగ్గుపడుతున్నట్టుగా నవ్వింది.

నేను సమయాసమయాలు తెలిసినవాణ్ని.

అంత అందంగా, అద్భుతంగా వున్న అలాంటి సమయాన —

అందమైన పక్కన కూర్చున్న ఆడపిల్లతో ఎలా మాట్లాడాలో నాకు తెలుసు.

అందుకే కొంతసేపు చాలా అందమైన తియ్యనైన మాటలు మాట్లాడాను.

ఇంతలో సూర్యుడింక కనబడ్డం మానేశాడు.

ఆకాశపు అవతలి అంచునుంచి - మొహం చాటంత చేసుకొని చంద్రుడు మెల్లమెల్లగా పైకొస్తున్నాడు.

పైరుగాలి మరింత చల్లబడింది.

దూరాన వూళ్ళో ఇళ్ళు మసకమసగ్గా కనిపిస్తున్నాయి.

అప్పుడు చెప్పింది సావిత్రి - "మీ కోసమే ... మీతో మాట్లాడదామని వచ్చాను" అని.

మరి కాస్సేపటికి అసలువిషయం చెప్పింది మెల్లగా-

"మీరీ వూరొచ్చిందగ్గిర్నించీ మిమ్మల్ని చూస్తున్నాను...మీ మాటలు వింటున్నాను. మీకు నా మనసిచ్చాను. మీకూ మీ అంతస్తుకీ నేను తగినదాన్ని కాను. నాకా సంగతి తెలుసు. కానీ మీరిన్నాళ్ళుగా చెప్తున్న మాటలూ వింటే, మీరు నన్ను స్వీకరిస్తారన్న ఆశ వుంది నాకు. మీరు కాదంటే, మీరు నన్ను పెళ్ళిచేసుకోకపోతే... నా జీవితం ఏమౌతుందో నాకు తెలీదు"-అంది. ఆతర్వాత మాట్లాడలేకపోయింది.

ఆ వెంటనే నే నందుకున్నాను.

"నీకు నామీద మనసుండటం నా అదృష్ట"మన్నాను.

"నిన్ను నా భార్యగా స్వీకరిస్తే, నా జన్మ ధన్యమైపోతుం"దన్నాను.

ఇంకా యిలాంటివే చాలా అన్నాను.

సావిత్రి మొహంలో వెన్నెల వెలిగింది.

నేను తెలివైన వాణ్ని

తెలివైనవాడు-అలాంటి సమయాన్ని, అవకాశాన్ని ఎలా వుపయోగించుకుంటాడో నేనూ అలాగే ఉపయోగించుకొన్నాను.

o o o

నేను వెర్రివాణ్ణికాదు.

అందంగా వున్నంతమాత్రాన, ఒక్కసారి స్వర్గ తుల్యమైన ఆనందాన్ని ఇచ్చినంత మాత్రాన - తిండికి బట్టకీ కూడా సరిగా గడిచే స్థితిలేని సావిత్రిని ఎలా పెళ్ళి చేసుకుంటాను? బంగారపు కొండలాంటి జానకిని వదులుకొని నా భవిష్యత్తు ఎలా పాడుచేసుకుంటాను.

నేను దొంగ వెధవని.

చిక్కుల్లోంచి తప్పించుకోవడం నాకు బాగా చాతనవును.

అందుకే ఆ మర్నాటి ఉదయం. చిన్న దొంగనాటక మాడి-అర్జంటుగా యింటికి వెళ్ళాలని మా మామయ్యతో చెప్పి, మళ్ళీ సావిత్రి మొహం చూడకుండా బండెక్కేశాను.

మళ్ళీ వేసవిలో నాకూ జానక్కీ ఘనంగా పెళ్ళి జరిగింది.

మా మామయ్యకూడా తెలివైనవాడే.

సావిత్రి విషయంలో ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధతీసుకొని, ప్రక్క వూళ్ళో కూలివాని చేసుకొని బతికేవాడి నెవడినో కుదిర్చి, తన చేతులమీదగా పెళ్ళి జరిపించి, మా పెళ్ళికి ముందే కాపరానికి పంపేశాట్ట.

○ ○ ○

నేనిప్పుడు ఒక పెద్ద పట్నంలో ... మా మామయ్య యిచ్చిన డబ్బుతో పెద్ద వ్యాపారం చేస్తున్నాను.

పట్నాల్లోకి పైరుగాలి రాదు.

ఎప్పుడన్నా పల్లెటూరు వెళ్ళినప్పుడూ కమ్మటి పైరుగాలి వంటికి తగిలినప్పుడూ, నిండుగా విరబూసిన మల్లె గుబురు చూసినప్పుడూ సావిత్రి గుర్తొస్తుంది

నేను మనిషిని.

నేను మనిషినని గుర్తొచ్చినప్పుడుమాత్రం - సావిత్రి గుర్తొచ్చి, గుండె పొరలో ఏదోమూల సన్నటిబాధ కలుక్కు మంటుంది.

(మిత్రుడు, చిత్రకారుడు 'చంద్ర'ముందే బొమ్మగీసి, పేరుకూడా తనే పెట్టేసి ప్రేమకథ రాయమంటే-అందుకు నేచేసిన ప్రయత్నం యిది. ఇది ప్రేమకథ అవునో కాదో నాకు తెలీదు.—రచయిత)